

Zadanie 1.

Paweł Balawender

29 września 2018

Problem

Wysokości nierównoramiennego, ostrokątnego trójkąta ABC przecinają się w punkcie H . Punkt S jest środkiem tego łuku BC okręgu opisanego na trójkącie BCH , który zawiera punkt H . Wyznaczyć miarę kąta BAC , jeśli spełniona jest równość $AH = AS$.

Rozwiązanie

Przyjmijmy, bez straty ogólności, następującą modyfikację modelu: punkt H nie jest przecięciem się wysokości trójkąta ABC , a punktem przecięcia półprostych wychodzących z jego wierzchołków. Oznaczmy przez O środek okręgu opisanego na trójkącie BHC , przez D punkt przecięcia odcinków BC i SO , a przez A' , B' i C' punkty przecięcia półprostych wychodzących odpowiednio z punktów A , B i C , przechodzących przez punkt H . W pierwotnym modelu półproste te byłyby wysokościami trójkąta, szukamy więc takiej wartości kąta BAC , dla której kąty $AA'B$, $BB'C$ i $CC'A$ są proste.

Zauważmy, że gdy $SD = DO$, to też $SO = BO = CO$ oraz odcinek BC jest symetralną promienia SO , więc trójkąty BSO i OSC są równoboczne, a kąt $BSC = 120^\circ$. Ponadto $\angle BHC = \angle BSC$, bo kąty te są oparte na tym samym łuku, a więc $BHC = 120^\circ$. Jeśli $SD > DO$, $BHC < 120^\circ$, a jeśli $SD < DO$, $BHC > 120^\circ$.

Skoro $AH = AS$ oraz $OH = OS$, czworobok $AHOS$ jest deltoidem, a prosta wyznaczona przez punkty HS dwusieczną kąta $\angle AHO \equiv \angle ASO$

Zauważmy, że dla $SD > DO$, kąt $\angle BB'C$ zawsze będzie mniejszy niż 90° , natomiast dla $SD < DO$, kąt $\angle BB'C$ zawsze jest większy niż 90° .

Jedyną więc sytuacją, w której kąt $BB'C$ ma miarę 90° , jest sytuacja, w której $SD = DO$, czyli $BHC \equiv BOC = 120^\circ$.

Z własności kąta opartego na łuku, którego wierzchołek leży na zewnątrz okręgu wiemy, że $\angle BAC = 1/2((360^\circ - \angle BOC) - \angle BOC) = 1/2(360^\circ - 2\angle BOC) = 180^\circ - \angle BOC$. Z czego wynika, że $\angle BAC = 60^\circ$.